

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

METODICKÝ LIST č. 11

CZ.1.07/1.2.37/01.0003

Uplatňování nových forem a metod práce při vzdělávání dětí a žáků se středně těžkým, těžkým a kombinovaným postižením a autismem v základní škole speciální.

Škola:	ZŠ speciální a Praktická škola Černovice
Jméno autora:	Mgr. Hůlková Jana, Hromadníková Martina
Název metodiky:	<i>„Pracovní aktivity žáků s SVP v keramické dílně“</i>
Cílová skupina:	Žáci ZŠ speciální a PrŠ Černovice
Klíčová aktivita:	KA02 – začlenění a ověření alternativních a podpůrných výchovně vzdělávacích metod do vzdělávání žáků s SVP
Téma:	

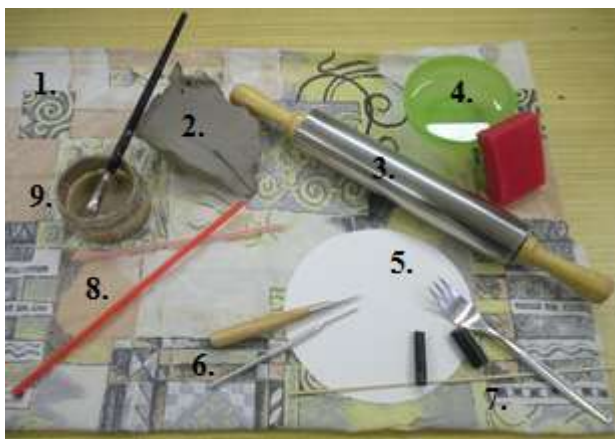
Metodický list č. 11 / anotace

Název: DNO KOŠÍČKU (polotovar)

Cíl: vyvalování placky, vykrajování tvaru, zdobení

Pomůcky a použitý materiál:

1. pracovní podložka – bavlněný hadr
2. hlína
3. váleček
4. miska s vodou a houbičkou
5. papírová šablona - kruh
6. hliníková jehla, hrncířský nůž
7. pomůcky na zdobení – špejle, vidlička, uzávěry fixů, ...
8. brčka (slámky)
9. šlikr se štětcem

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Doba přípravy: 20 – 25 minut

Stupeň náročnosti: 1 – jednoduché 2 – středně těžké 3 – náročné

Pracovní postup:

 1. krok: Z hlíny vyválíme plát silný 0,8 cm, který často obracíme, aby se nepřilepil k podložce. Velikost plátu by měla odpovídat velikosti papírové šablony, kterou vykrojíme pomocí hrnčířského nože či hliníkové jehly.

 2. krok: Obvod i plochu celého dna nejdříve očistíme, zahladíme houbičkou namočenou ve vodě.

 3. krok: Dále vykrojený tvar zdobíme. Můžeme využít různých pomůcek – vidlička (viz fotografie), otiskávání uzávěrů fixů nebo přírodnin, špejle, textil, ...

 4. krok: Do ozdobeného dna je nutné po jeho obvodě vytvořit pomocí brčka otvory, které budou sloužit k připevnění pedigu.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

 5. krok: Po přežahu, k barevnému provedení výrobku použijeme různé odstíny jednotlivých glazurních barev.

 6. krok: K dokončení výrobku pomocí pedigu je nutné postupovat podle příslušného metodického listu RUKODĚLNÝCH ČINNOSTÍ – PEDIG.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

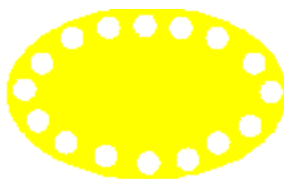
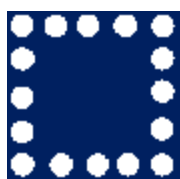
Poznámky:

Pro výrobu dna nemusíme používat papírovou šablonu, ale můžeme žákům ponechat vykrojit tvar kola dle jejich individuálních možností.

K výrobě dna je možné použít dalších geometrických tvarů (viz obrázky).

Pro barevné provedení dna můžeme rovněž využít různých odstínů engob, které budeme nanášet štětcem na zavadnutý výrobek (před přežahem). Po přežahu můžeme takto upravený výrobek přetřít transparentní glazurou.

Dále lze pro dekorování aplikovat surové barvy – burel (černý), fepren (červenorůžový), oxid chromu (zelený), oxid kobaltu (modrý – cibulák).

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

HODNOTÍCÍ ARCH - KROUŽKY

CZ.1.07/1.2.37/01.0003

Název školy	Základní škola speciální a Praktická škola Černovice
Číslo projektu	CZ.1.07/1.2.37/01.0003
Klíčová aktivita	KA02 – začlenění a ověření alternativních a podpůrných výchovně vzdělávacích metod do vzdělávání žáků s SVP
„Pracovní aktivity žáků s SVP v keramické dílně“	Metodický list č. 11 – „DNO KOŠÍČKU (polotovar)“

Datum	Třída	Hodnocení, návrhy, nápady, připomínky, inovace	Jméno vyučujícího	Podpis
5.2.2013	IV.	<i>Ernest</i> – Ernest pod slovním vedením a dohledem připraví pomůcky a materiál. S dopomocí vyválí plát. Přiloží papírovou šablonu a pod dohledem a s asistencí vykrojí hliníkovou jehlou kulatý tvar dna. S dopomocí a pod slovním vedením očistí namočenou houbičkou obvod dna. Dno si zdobí samostatně. S dopomocí vykrajuje podél obvodu díry brčkem, kterými bude proplétán pedig. Upravené dno ponechá uschnout k přežahu. Pod slovním vedením a dohledem glazuruje různými barvami. Ernest má velmi pomalé tempo, pracuje pod slovním vedením a s asistencí. Výrobek je pro něho těžší.	Hromadníková	
5.2.2013	I.	<i>Luboš</i> : Luboš s přímým fyzickým vedením a slovním popisem prováděných kroků zvládá – vyvalování plátu (😊 instrukce: „Vyvalujeme placku jako na cukroví.“ Lubošova asociace – začne zpívat Vánoční koledy); zčišťuje namočenou houbičkou obvod i plochu dna – snažíme se, aby si plochu osahal, zjišťoval její okraje a pokoušel se houbičkou kopírovat plochu předmětu; zdobí pomocí špejle („samostatné vrypy“); brčkem vytváří otvory pro osnovu pedigu.	Jana Hůlková	

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

		Luboš pracuje bez fyzického odporu, nechává se vést, projevuje dobrou náladu a radost z provádění aktivity, což je, vzhledem k tomu, že je slepý, cílem činnosti. Samostatně, ani podle pokynů, jednotlivé „kroky“ nikdy nezvládne.		
5.2.2013	VI.	Marie: Maruška si samostatně pod slovním vedením připravuje veškeré pomůcky potřebné pro výrobu dna košíčku (podložka, váleček, krájí hlínu z bloku, vybírá si keramická razítka na dekorování, ...). Samostatně vyvaluje plát (nutné slovní vedení a kontroly pro zanechání správné tloušťky plátu – tendence vyvalovat slabý a nerovnoměrně silný plát!!!). Samostatně vykrajuje požadovaný tvar podle papírové šablony, snaží se i správným způsobem o začištění obvodu i plochy výrobku (zde nutná kontrola). Pro dekorování si vybrala keramická razítka, kterými se snaží celou plochu rovnoměrně ozdobit. Pro vytvoření sudého počtu otvorů pro osnovu pedigu je nutné Marušce naznačit špejlí počet i rozmístění otvorů po obvodu. Samostatně tyto otvory vytváří brčkem. Z výrobku má radost, snaží se a hovoří o tom, že si na kroužku Pedigu košíček s Martinou vyrobí.	Jana Hůlková	
5.2.2013	I.	Josef: Pepa pomocí slovního vedení a názoru (vyhledávání pracovního náčiní dle vzoru) připravuje pomůcky potřebné k vytvoření výrobku. Zde je nutné důsledně dbát na zadané požadavky, tendence Pepy je dělat, brát si co chce („velmi často nerespektování mé osoby a mých požadavků“). Při zcela samostatném vyvalování plátu se velice snaží a dá se říci, že ho má i kvalitní. Obvod i plochu nejprve samostatně a poté s fyzickou dopomocí očišťuje pomocí namočené houby. K dekorování dna si vybral uzávěr malého fixu, kterým zcela samostatně ozdobil celou plochu. Otvory pro osnovu pedigu vytváří s fyzickým vedením. Z výrobku má radost, ukazuje a chlubí se všem dospělým ve Tvořivé dílně.	Jana Hůlková	
5.2.2013	IV.	Jan: Honza si s dopomocí připravuje pomůcky k vytvoření dna. Plát vyvaluje samostatně se slovním vedením, je ovšem nutné na závěr vyvalování fyzické dopomocí pro rovnoměrnou sílu placky. Fyzické dopomocí je potřeba rovněž i	Jana Hůlková	

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

		při vykrajování tvaru dle papírové šablony, nutné vést sklon hliníkové jehly. Při očištění a ohlazení dna se Honza snaží, samostatně zdobí pomocí škrábání špejlí. Pro vytvoření otvorů po obvodu dna je nutné jejich počet a rozmístění naznačit špejlí a fyzické dopomoci pro vytvoření kvalitních otvorů. Honza je velmi rád chválen, má radost.		
5.2.2013	II.	Tomáš: Příprava pomůcek je nutná s dohledem a slovním usměrňováním. Placku vyvaluje s fyzickou dopomocí, nutné především pomoci se začátečním rozmáčknutím hlíny (malý – málo síly). S fyzickou dopomocí rovněž vykrajuje tvar podle papírové předlohy, zbrklý a nedokáže udržet hliníkovou jehlu ani hrnčířský nůž ve správném úhlu sklonu. Pro zdobení si Tomášek vybral špejlí, kterou samostatně vytvářel na ploše krátké čárky a zápichy. Nutná fyzická dopomoc je i při vytváření otvorů po obvodu dna, vedení ruky při strefování se na vyznačené body, brčko vtlačuje do hlíny samostatně. Výrobkem se chlubí ostatním dětem a dospělým, má radost z udělené pochvaly.	Jana Hůlková	
6.2.2013	V.	Ondřej: Ondra si s dopomocí a neustálým pobízením připravuje všechny pomůcky pro výrobu dna. Pobízení a povzbuzování k činnosti je prováděno při veškerých krocích při vytváření výrobku. Vyvalování plátu provádí s fyzickou dopomocí, při vykrajování obvodu papírové šablony nedokáže udržet obrys tvaru. Při očišťování výrobku se velice snaží, správným způsobem ždíme namočenou houbičku. Pro ozdobu dna si Ondra vybral velký uzávěr fixu, kterým dekoruje pouze část výrobku. Vyznačené body špejlí pro vyvážení otvorů pro pedig provádí s fyzickou dopomocí. Má velkou radost z pochvaly.	Jana Hůlková	
19.2.2013	II.	Julie – pod dohledem pedagoga si Julie připraví pomůcky a potřebný materiál. S dopomocí vyválí plát z hlíny. Přiloží papírovou šablonu a s dopomocí vykrojí hliníkovou jehlou kulatý tvar dna. S dopomocí namočenou houbičkou uhladí celý obvod. Samostatně pod dohledem zdobí dno dle své fantazie různými pomůckami. S dopomocí vykrajuje brčkem díry podél obvodu dna, kterými bude proplétán pedig. Upravené dno ponechá uschnout k přežahu. Pod dohledem glazuruje samostatně různými barvami. Julie zvládá vyrobit dno s dopomocí pedagoga. Výrobek dna je pro	Hromadníková	

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

		ni těžší.		
19.2.2013	II.	<i>Simona</i> – s asistencí si Simona připraví pomůcky a materiál. S úplnou dopomocí vyválí plát z hlíny. Přiloží papírovou šablonu a s dopomocí pedagoga hliníkovou jehlou vykrojí kulatý tvar dna. S dopomocí uhladí celý obvod namočenou houbičkou. S asistencí a pod slovním vedením zdobí dno pomůckami. S dopomocí vykrajuje brčkem díry podél celého dna, kterými bude proplétán pedig. Upravené dno ponechá uschnout k přežahu. Pod slovním vedením a dohledem glazuruje barvami. Simona pracuje pomalým tempem, pouze pod slovním vedením a asistencí pedagoga. Výrobek je pro ni velmi těžký.	Hromadníková	
19.2.2013	IV.	<i>Vojtěch</i> – Vojta si samostatně připraví pomůcky i potřebný materiál. Vyválí plát z hlíny. Přiloží papírovou šablonu a hliníkovou jehlou vykrojí kulatý tvar dna. Celý obvod dna uhladí namočenou houbičkou. Dno si ozdobí různými pomůckami dle své fantazie. Podél celého obvodu dna vykrajuje brčkem díry, kterými bude proplétán pedig. Upravené dno ponechá uschnout k přežahu. Samostatně dno glazuruje různými barvami. Vojta rád pracuje samostatně, výrobek dna zvládl.	Hromadníková	
19.2.2013	IV.	<i>Jakub</i> – Jakub na pokyn pedagoga zvládne připravit pomůcky i materiál. Vyválí plát z hlíny. Přiloží papírovou šablonu a pod dohledem pedagoga vykrojí hliníkovou jehlou kulatý tvar dna. S dopomocí očistí celý obvod namočenou houbičkou. Dno si zdobí dle vlastní fantazie. S dopomocí a pod slovním vedením vykrajuje brčkem díry podél celého obvodu, kterými bude proplétán pedig. Upravené dno ponechá uschnout k přežahu. Samostatně glazuruje různými barvami. Jakub pracuje pod dohledem a dopomocí pedagoga, výrobek dna zvládl.	Hromadníková	
19.2.2013	V.	<i>Alena</i> – Alena pod slovním vedením připraví pomůcky a materiál. Vyválí plát z hlíny. Samostatně přiloží papírovou šablonu a pod dohledem pedagoga vykrojí hliníkovou jehlou kulatý tvar dna. Pod dohledem a částečnou dopomocí uladí namočenou houbičkou obvod dna. Pod dohledem si samostatně zdobí dno. Pod slovním vedením	Hromadníková	

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

		vykrajuje podél obvodu brčkem díry, kterými bude proplétán pedig. Upravené dno ponechá uschnout k přežahu. Pod dohledem pedagoga glazuruje samostatně různými barvami. Alena má velmi rychlé tempo a proto musí pracovat pod stálým dohledem a částečnou dopomocí. Výrobek dna vládla.		
19.2.2013	I.	Luboš: Od Luboše vzhledem k jeho těžkému zrakovému postižení požadujeme ohmatání obvodu i plochy přežahnutého výrobku. S přímým fyzickým vedením a slovními instrukcemi Luboš namáčí štětec do skleničky s připravenou glazurou, otírá štětec o hranu skleničky a nanáší pomocí tupování glazuru na přežahnutý výrobek.	Jana Hůlková	
19.2.2013	VI.	Marie: Maruška si sama vybírá barvu glazury (kupodivu „fialová“), po slovních instrukcích rozmíchává barvu ve skleničce. Po napomenutí správným způsobem otírá štětec po namočení o hranu skleničky. Využívá vhodnou techniku práce se štětcem – tupování. Zvládá i natírání obvodu výrobku.	Jana Hůlková	
19.2.2013	I.	Josef: Pepa se samostatně snaží připravenou barvu glazury rozmíchat, namáčí štětec do skleničky. Štětec odmítá i přes důrazné napomenutí otírat o hranu skleničky. Tupování štětcem nezvládá, barvu nanáší klasickým pohybem štětce. Nedokáže natřít rovnoměrně celý výrobek, opakovaně nanáší glazuru na stejné místo.	Jana Hůlková	
19.2.2013	IV.	Jan: Honza za pomoci rozmíchává zvolenou glazuru, namáčí štětec do barvy. Po předvedení a fyzickém vedení při otírání štětce o skleničku se snaží tento správný postup použít. Po chvíli, ale selhává. Technika tupování rovněž není zvládnuta, používá klasický způsob, pohyb štětcem.	Jana Hůlková	
20.3.2013	V.	Ondřej: MALOVÁNÍ VÝROBKU: S dopomocí a slovním vedením si Ondra vyndává glazury ze skříně. Při rozmíchávání vybraných barev je nutné ho neustále slovně pobízet k činnosti, opět se směje, laškuje. Samostatně zvládá namáčení štětce, nutné je upozorňovat na otírání plochy štětce. Snaží se i o správnou techniku „tupování“, která doprovází slovy „tup, tup“. U použití více	Jana Hůlková	

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

		odstínu barev je vhodné předkládat jednotlivé skleničky glazur, tendence namáčení štětce do jiných odstínů barev.		